

de soldaat zich nooit behoefde te vervelen, *dat hij altijd werk had!* Spartanen! voor die mannen zoudt gijl. in uw schulp gekropen hebben; want bij u hadden de soldaten nog krijgsspelen die tot *uitspanning* dienden!

Wij eindigen met een enkele vraag aan HH. ingenieurs en architecten: «Wat denken de Heeren wel dat in het algemeen het vereischte is eener kazerne?» Pardon, Heeren! juist toen ik die vraag op het papier had gezet, komt iemand over mijnen schouder heengebogen en antwoordt: «*dat zij logeabel is!*» Ik keer mij

om en zie mijn' vriend, den ingenieur, achter mij staan. — «Met uw welnemen mijn vriend,» zeide ik, «als gij het woord neemt voor uwe collega's, zeg hen dan s. v. p., uit onzen naam, dat er een groot onderscheid is tusschen een huis dat *logeabel* is, of dat wat men een *chez-soi* kan noemen. Dit laatste wilden wij voor den soldaat hebben, en het is juist dit laatste wat men bij ons niet vindt. Zoo gij er in het vervolg iets aan kunt doen, zult gij ons allen zeer verpligten.»
Z. . . . . Maart 1852. B.

LEVENSBESCHRIJVING

VAN

FRANCISCUS ANTONIUS WILHELMUS HERCKENRATH.

(INGEZONDEN.)

FRANCISCUS ANTONIUS WILHELMUS HERCKENRATH, ZOOON VAN PETER JACOBUS EN VAN MARIA ADRIANA VAN ETTEN, werd geboren den 21sten September 1780, te Venlo, alwaar hij tot ongeveer zijn 16de jaar eene wetenschappelijke opvoeding genoot.

Den 1sten Junij 1796 begon hij, tijdens de Bataafsche Republiek, zijne militaire loopbaan als kadet bij het 1° bataillon der 7^{1/2} brigade, werd bij dat korps in 1800 tot sergeant bevorderd en den 19^{den} Januarij 1802 aangesteld als 2de luitenant bij het 1° bataillon Bataafsche troepen, dienstdoende in de West-Indiën.

Hij vertrok in datzelfde jaar naar Suriname, werd gedetacheerd naar Berbice, alwaar hij den 19^{den} Augustus 1803 bevorderd werd tot 1sten luitenant bij het 5de bataillon jagers, werd den 25sten September daarna, bij de overmeestering dier kolonie, door de Engelschen krijgsgevangen gemaakt, maar volgens geslotene capitulatie, onder voorwaarde (op woord van eer) van gedurende den oorlog niet tegen de Engelschen te zullen dienen. werd hem vrijheid gelaten om

naar zijn Vaderland terug te keeren, waaraan hij gevolg gaf.

Den 16^{den} April 1806 uitgewisseld zijnde tegen een zeker getal Engelsche krijgsgevangenen, en alzoo ontslagen van zijn gegeven woord van eer, werd hij ingedeeld bij het 2de regiment infanterie van linie van het Koninklijk Hollandsch leger. Bij de inlijving van Holland in het Fransche Keizerrijk, bekwam het voormeld regiment N°. 123 en later N°. 130 in het Fransche leger; bij dit laatste regiment werd hij den 23sten April 1813 bevorderd tot kapitein.

Veel wonden bekomen hebbende en afgemat door een allezins vermoëjenden veldtogt van verscheidene jaren in Spanje, werd hij in November 1813 naar Holland gezonden, met vrijlating om aldaar zijn pensioen te vragen.

Bij aankomst hier te lande (December 1813), waren de tijdsomstandigheden aanmerkelijk veranderd, zoodat, in plaats van zijn regt op pensioen te doen gelden, wachtte de brave HERCKENRATH (die intusschen zijne gezondheid en krachten terug

kreeg) slechts naar de gelegenheid om zijn Vaderland van dienst te kunnen zijn; naauwelijks was dan ook de wapenkreet tot bevrijding van overheersching aangeheven, of HERCKENRATH was dáár, met vernieuwden moed, om in het Nederlandsche leger te treden.

Den 18^{den} Maart 1814 bekam hij zijne definitive aanstelling als kapitein bij het 3de bataillon infanterie der landmilitie; den 16^{den} Augustus 1829 werd hij benoemd tot majoor bij de 2de afdeeling infanterie, werd in 1830 overgeplaatst bij de 10de afdeeling van dat wapen, en den 14^{den} Julij 1839 bevorderd tot luitenant-kolonel en plaatselijken kommandant te Venlo. Bij een Koninklijk Besluit van den 21sten October 1843, werd hij op pensioen gesteld en op de meest eervolle wijze uit zijne laatste betrekking ontslagen; terwijl bij een later Besluit van 24 November daaraanvolgende, hem, wegens zijne langdurige trouwe diensten, den rang van kolonel werd verleend en het voortdurend dragen van de uniform van het wapen der infanterie vergund. Hij overleed te Venlo, zijne geboorteplaats, den 21sten Februarij 1852, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Dit zijn de rangen welke HERCKENRATH opvolgend heeft bekleed; meer schitterend zijn zijne krijgsbedrijven, waarvan authentieke stukken en bewijzen voorhanden zijn, en waaruit blijkt dat hij aan 38 veldslagen en afzonderlijke gevechten een werkelijk deel genomen heeft, waarvan de merkwaardigste de navolgende zijn, te weten:

- 1799 Bij de landing der Engelschen in Noord-Holland. De gevechten Zeijperdijk, Warmenhuizen en Bergen, waarbij hij werd geblesseerd door bajonetsteken in de keel en linker arm.
- 1802 en 3 Acht gevechten tegen weerspannige Negers en hij den aanval der Engelschen te Berbice in West-Indië.
- 1807 Bij de belegering van Straalsund.

In Spanje.

- 1808 Slag van Durango.
- 1809 Idem van Mesadé-Yvor.
- » Bij de verdediging van Mérida, belegerd door de Spanjaarden. Voor betoonde dapperheid bij deze gelegenheid, werd hij door den Hr. Generaal STORM DE GRAVE en den Hertog van BELLUNO voorgedragen voor het Legioen van Eer en eene buitengewone bevordering.
- » Slag van Talavéra de la Reyna.
- » Twee afzonderlijke gevechten bij Aranjuez.
- » Slag van Ocanja.
- 1810 Afzonderlijke gevechten te Mota del

Cuerpo, Alcolea, Mestanca. d'Alcaraz-d'Argamasilla en de la Calsada.

- 1814 Afzonderlijke gevechten te d'Albacette en de Penna Perras, waarbij gewond door een geweerfot in de linker zijde.
- 1812 Afzonderlijk gevecht te Bonnil, waarbij gewond door een geweerkogel in den regter arm en verscheidene sabelhouwen.
- » Te Corbo, waarbij andermaal gewond door een geweerkogel in den regter arm.
- » Tusschen Burgos en Salada verwierf hij eenen onsterfelijken roem, als hebbende met 120 man infanterie en 50 husaren, niet alleen weerstand geboden tegen 1500 man Spaansche infanterie en 800 ruiters, maar gedurende eenen marsch van drie uren zeven charges van de vijandelijke kavallerie afgeslagen, en zijn detachement, hoezeer met groot verlies, ter bestemde plaats gebragt.

In Nederland.

- 1815 De slag van Waterloo, waarvoor hij gedecoreerd is geworden met de Militaire Willemsorde, 4de klasse.
- 1830—1839 Tijdens de Belgische omwenteling bij het leger te velde en kommandant van de forten Lillo en Liefkenshoek; voor dezen veldtogt bekam hij het Metalen Kruis.

Het onderscheidingsteeken van XXX jaren dienst als officier in Nederlandsche dienst, bekam hij in 1845; een aantal brieven en andere bescheiden, bewijzen voorts dat HERCKENRATH steeds met ijver en eene naauwgezette pligtvervulling gediend heeft, waaromtrent hem verscheidene malen de tevredenheid zijner superieuren is betuigd.

Ziedaar eene korte beschrijving van meer dan 47 werkelijke dienstjaren, welke wijlen de brave HERCKENRATH had volbragt. Geen wonder dat hij zeer geacht werd door den krijgsmansstand: men hoorde gaarne zijne eenvoudige verhalen der veelvuldige krijgsbedrijven waaraan hij deel genomen had, en waarbij hij dan zelf minder opgetogen was, dan zijne toehoorders.

Ruim was zijne ondervinding, zeer dikwijls zijn betoonde moed, beleid en trouw, waarvan verschillende slagvelden zouden kunnen getuigen, en waarvan meer dan één geschiedschrijver dan ook gewaagt, terwijl de menigvuldige wonden welke hij in den krijg bekomen heeft, het genoegzaam bevestigen, dat hij nimmer in het strijden achterlijk was geweest.

Altoos vrolijk en vergenoegd was hij, tot zelfs in gevorderden ouderdom, steeds welkom in elk gezelschap; hij was godsdienstig, nimmer hoorde

men kwaad uit zijnen mond, twist en tweedragt waren hem vreemd, zijn dood wordt dan ook algemeen betreurd. — Op zijn nadrukkelijk verlangens, is zijn lijk zonder Militaire eerbewijzingen, voor eene te houden lijkdienst naar de Roomsche Katholieke kerk gedragen, gevolgd door de Stedelijke Regering, al de in de stad aanwezige officieren, zoo mede een aantal burgers, terwijl de slippen van het doodskleed ge-

dragen werden door vier officieren Ridders van de Militaire Willems-Orde, en de decoratie zich op de kist bevond. Daarna is hetzelfde naar Monster (nabij 's Gravenhage) overgebracht, om aldaar in het graf van de familie HERKENRATH begraven te worden. De ontslapene ruste dáár in vrede.

VENLO,
den 11. Maart 1852.

.....H...

HET ONTSLAG VAN DEN RITMEESTER F. M. B^{ON} VAN DER CAPELLEN.

(INGEZONDEN.)

Ne rien dire qui soit faux, ou
dire tout ce qui est vrai.

Meestal geeft het eene aangename gewaarwording, als men leest dat deze of gene zijn eervol ontslag genomen heeft, en men daardoor een plaatsje in de ranglijst opgeschoven is: onlangs evenwel zagen wij met leedwezen, dat de ritmeester F. M. B^{ON} VAN DER CAPELLEN op zijn verzoek een eervol ontslag uit de dienst bekomen had. In den regel toch, wanneer de hoven ons geplaatsten ons verlaten, wordt spoedig de ranglijst van Noorduyn in handen genomen, eene dikke streep door de vermelde namen gehaald, terwijl men stilletjes bij zich zelve telt, over hoeveel jaar, men 1ste luitenant, ritmeester enz. kan worden, en men zelfs zich verheugt alweder een nummer opgeschoven te zijn.

Toen wij echter den naam van den ritmeester VAN DER CAPELLEN voor altoos uit ons boekje schraptten, rezen verschillende gedachten bij ons op, die eene onaangename indruk op ons maakten. Vooreerst: dat de kavallerie in den ritmeester VAN DER CAPELLEN een officier verliest die in zijne speciale betrekking niet geremplaceerd kan worden.

Ten tweede, dat met het ontslag van den ritmeester VAN DER CAPELLEN, onze hoop geheel vervlogen is, om eenmaal weder eene rijkschool opgericht te zien; en deze toch is hoog noodig wil men goede kavallerie hebben.

Wij weten het, de kavallerie telt vele officieren die het nut eener rijkschool ontkennen. Wij eerbiedigen hunne overtuiging, doch blijven ons gevoelen voorstaan, zoolang wij zien, dat Rusland, Oostenrijk, Pruisen en Hannover (om niet meer te noemen) met groote kosten rijkscholen onderhouden en het bijwonen der lessen verplichtend maken voor alle kavallerie-officieren.

Ten derde, hinderde het ons te lezen, dat het ontslag aan den ritmeester VAN DER CAPELLEN gegeven werd, zonder dat daarbij was gevoegd: «onder dankbetuiging voor zijne bewezene diensten.»

't Gevoel zijnen pligt gedaan te hebben, door het zijne bij te dragen tot welzijn van het wapen zijner keuze, zal den heer VAN DER CAPELLEN zeker eene aangename zelfsvoldoening geven. Gaarne evenwel hadden wij gezien, dat zijn HWgeb. van hooger hand had mogen vernemen, dat men zijne bewezene diensten op prijs stelde; Nu vergenooge hij zich met de verzekering van een' zijner élèves, dat hij niet geheel en al op ondankbaren grond gearbeid heeft, en dat deze ten minste, waarschijnlijk met vele anderen, het betreurt, ten zijnen koste een plaatsje in de algemeene ranglijst te zijn opgeschoven.

Maart 1852.

A.